

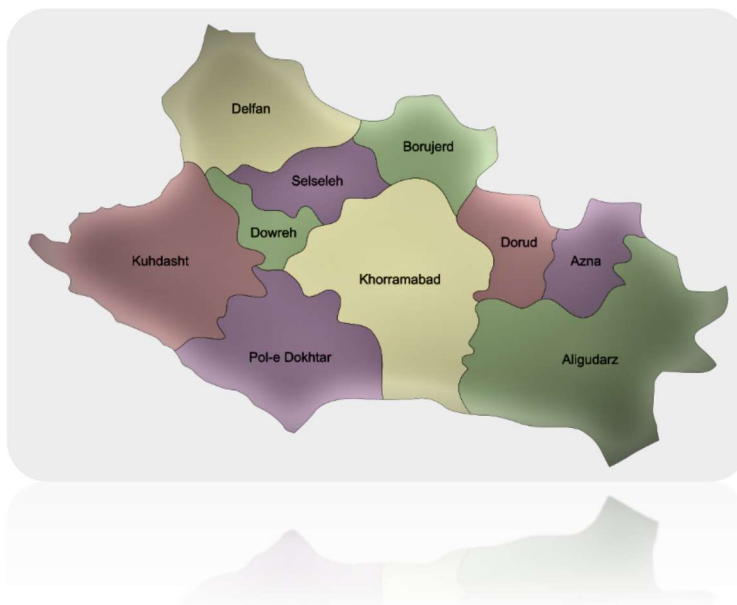
استان لرستان :

استان لرستان از استان‌های غربی ایران است. این استان ۲۹۳۰۸ کیلومتر مربع مساحت و بیش از یک میلیون و ۷۶۰ هزار نفر جمعیت دارد. نرخ بیکاری در لرستان با ۲۱ درصد بالاترین نرخ بیکاری در ایران است. این استان سیزدهمین استان کشور از نظر جمعیت می‌باشد. خرم‌آباد مرکز استان است. طبق آمار سال ۱۳۸۵، خرم‌آباد بیستمین شهر بزرگ کشور است. لرستان سرزمینی کوهستانی است و غیر از چند دشت محدود، سراسر آن را کوه‌های زاگرس پوشانده‌است. اشترانکوه با ۴۱۵۰ متر ارتفاع بلندترین نقطه استان واقع در حفاصل شهرستان‌های دورود، ازنا و الیگودرز و پست‌ترین نقطه آن در جنوبی‌ترین ناحیه استان واقع شده و حدود ۵۰۰ متر از سطح دریا ارتفاع دارد بر اساس یافته‌های باستان‌شناسی این منطقه یکی از نخستین سکونتگاه‌های قدیمی بشر است و مفرغ لرستان از شهرت باستان‌شناسی زیادی برخوردار است. لرستان تنها استان ایران

است که به دلیل اهمیت فوق‌العاده تاریخی یکی از ۴ بخش اصلی موزه ملی ایران را به خود اختصاص داده‌است. این ۴ بخش اصلی عبارتند از پیش از تاریخ، تاریخی و لرستان، دوران اسلامی، مهر و سکه. استان لرستان سومین استان پرآب کشور است و ۱۲ درصد آبهای کشور را در اختیار دارد. این استان علی‌رغم غیرمرزی بودن خسارت‌های بسیاری در جریان جنگ ایران و عراق متحمل شده‌است.

برابر با تقسیمات کشوری، استان لرستان ۱۱ شهرستان، ۲۹ بخش و ۸۵ دهستان دارد. استان لرستان هم‌اکنون دارای ۲۴ نقطه شهری و ۲۸۶۴ روستا دارای سکنه می‌باشد. شهرستان‌های این استان عبارت‌اند از:

ازنا	خرم‌آباد
الیگودرز	بروجرد
چگنی	پلدختر
دورود	دلفان
رومشکان	سلسله
کوه‌دشت	

مکان های دیدنی لرستان :

لرستان به دلیل قرار گرفتن در مناطق کوهستانی و همچنین به دلیل برخورداری بودن از منابع آب بسیار و چشمه‌های فراوان در موقعیت بسیار خوبی برای به وجود آمدن آبشارهای طبیعی است. در لرستان بالغ بر ۵۰ آبشار وجود دارد که هر ساله در فصل‌های مختلف علاقه‌مندان بسیاری را به خود جذب می‌کنند.

آبشار عروس	آبشار کول جنو
------------	---------------

آبشارهای شهرستان ازنا :

آبشار شن	آبشار گل گل
آبشار گردو	آبشار مهر
آبشار جَرَجَر	آبشار شن اسکی

آبشارهای شهرستان الیگودرز:

آبشارهای شهرستان پلدختر:

آبشار آبسفید	آبشار برنجه
آبشار چکان	آبشار تیندر
آبشار لوچ	آبشار خورشید
آبشارهای دورک	آبشار وارک
آبشار چونگ شنه	آبشار تاف
آبشار کیگوران	آبشار دره ماهی
آبشار مبارک آباد	

آبشار افرینه	آبشار آبتاف
آبشار دره گرگ	

آبشارهای شهرستان خرم آباد :

آبشار نوژیان در بخش پاپی	آبشار سرکانه در بخش پاپی
آبشار وارک در بخش پاپی	آبشار مخمل کوه
آبشار بیشه در بخش پاپی	

آبشارهای شهرستان دلفان :

آبشار غسلگه	آبشار سویله
-------------	-------------

آبشارهای شهرستان دورود :

آبشارهای شهرستان سلسله :

آبشار ازنادر	آبشار آبگرمه
آبشار تنگ عزیز آباد	آبشار هشوید
آبشار چکان	

آبشار گلپو	دریاچه گهر
------------	------------

قلعه فلک‌الافلاک :

قلعه فلک‌الافلاک از مهمترین جاهای دیدنی خرم آباد به شمار می‌رود و از آن به‌عنوان نماد این شهر یاد می‌شود. کمتر گردشگری بدون بازدید از این قلعه، خرم‌آباد را ترک می‌کند و مردم بومی هم علاقه‌ی خاصی به این بنا دارند چرا که چکیده‌ای از تاریخ، فرهنگ و تمدن این شهر و قوم لر است. قلعه‌ی تاریخی فلک‌الافلاک که قدمت آن را مربوط به دوران ساسانیان می‌دانند، بر فراز قلعه‌ای در مرکز خرم‌آباد واقع شده و از بسیاری از نقاط شهر قابل مشاهده است. اگر به دیگر آثار تاریخی‌ای که در اطراف قلعه وجود دارند مثل سنگ‌نبشته، مناره‌ی آجری، آسیاب گبری، پل شاپوری (شکسته) و گرداب سنگی مراجعه کنید، متوجه پیوستگی تاریخی این بناها خواهید شد. این قلعه در اواخر دهه پنجاه خورشیدی به فهرست آثار ملی ایران اضافه شد.

حریم تپه‌ای که قلعه روی آن قرار دارد از شرق و جنوب شرقی به رودخانه‌ی خرم‌آباد (خرم‌رود)، از غرب به خیابان و محله‌ی دوازده برجی (خیابان امام خمینی) و از شمال به خیابان فلک‌الافلاک محدود می‌شود. در تمام طول سال، چشمه‌ی پرآبی به نام گلستان از زیر تپه جاری است که همراه با استخر و پارک اطراف قلعه، زیبایی خاصی به آن بخشیده است.

اگر از این بنای زیبا دیدن کردید، می‌توانید با پوشیدن لباس‌های محلی عکس‌های زیبایی برای دیوار خانه‌تان بگیرید و همچنین با امتحان کردن خوراکی‌هایی مثل آش ترخینه و نان روغنی که در پایین قلعه به فروش می‌رسند، سفرتان را به یاد ماندنی کنید.

گردشگاه‌ها و دیدنی‌های طبیعی :

استان لرستان به دلیل قرارگیری در رشته کوه‌های زاگرس و وجود منابع فراوان آب دارای موقعیت مناسب از لحاظ گردشگاه‌ها و دیدنی‌های طبیعی است. لرستان یک استان چهار فصل و دارای آب و هوای متنوع است و سه ناحیه مشخص آب و هوایی دارد. کوهستان‌های مرتفع، آبشارهای متعدد، دریاچه‌های طبیعی، جنگل‌های وسیع بلوط و چند دشت وسیع در لرستان وجود دارند که از ظرفیت‌های این استان برای جذب گردشگر هستند. از مهمترین گردشگاه‌ها و دیدنی‌های طبیعی لرستان می‌توان به این مکان‌ها اشاره کرد:

دریاچه کیو در شمال غرب شهر خرم‌آباد قرار گرفته است. مساحت دریاچه هفت هکتار و عمق آن بین سه تا هفت متر است. این دریاچه از ارزشهای توریستی درون‌شهری برخوردار بوده و همچنین زیستگاهی مناسب برای جانوران آبی و پرندگان بومی و مهاجر است. کیو در گویش لری مردمان خرم‌آباد به معنی کیود رنگ و آبی است و دلیل استفاده آن آب زلال و عمیق این دریاچه است که به رنگ آبی و نیلی دیده می‌شود.

دریاچه گهر

دریاچه گهر در میان رشته کوه اشترانکوه در جنوب شرقی شهرستان دورود واقع شده است. این دریاچه که به «نگین اشترانکوه» معروف است یکی از زیباترین دریاچه‌های طبیعی ایران به‌شمار می‌رود و با ارتفاع ۲۳۶۰ متر از سطح دریا واقع شده است. دسترسی به این دریاچه از طریق شهر دورود امکان‌پذیر است

دره خزینه

دره هلت

تنگه شیرز

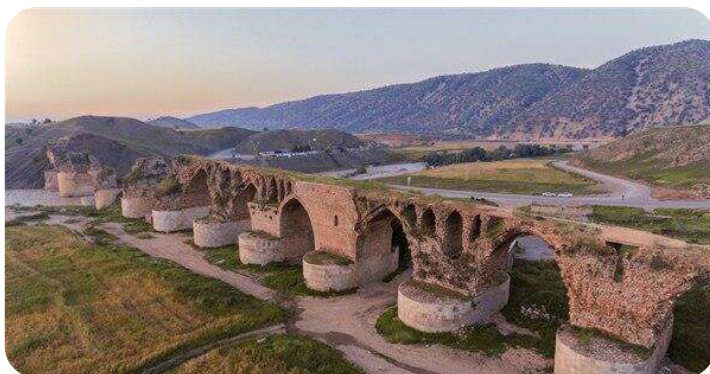
مخمل کوه

پل شکسته

پل‌ها و دژها :

از دوره‌های هخامنشیان و ساسانیان، پل‌ها و دژهای ویران شده فراوانی به جای مانده‌است. پل گاومیشان، پل‌دختر، پل کشکان، پل شاپوری، پل کلهر، پل سی‌پله، پل معمولان و نیز قلعه نصیر، قلعه می‌شوند، کاروانسرای چمشک و قلعه فلک الافلاک از این دسته‌اند. گورستان‌ها و تپه‌های تاریخی فراوانی در بیشتر مناطق این استان وجود دارند که هنوز مورد کاوش باستان‌شناسی قرار نگرفته‌اند. فلک الافلاک یا دژ شاپورخواست قلعه‌ای تاریخی در مرکز شهر خرم‌آباد در استان لرستان است. فلک الافلاک با نام قلعه دوازده برجی هم شناخته می‌شود. قلعه فلک الافلاک بر فراز تپه‌ای مشرف به شهر خرم‌آباد و در

نزدیکی رودخانه خرم‌آباد قرار گرفته و چشم گیرترین اثر تاریخی و گردشگری درون شهر خرم‌آباد است. قلعه باجول و قلعه مندیش در الیگودرز نیز نشان از قدمت تاریخی این منطقه دارد. از جاذبه‌های تاریخی شهر دورود می‌توان به پل تاریخی چالانچولان اشاره کرد. پایه این پل در زمان ساسانیان پایه‌گذاری شده‌است و در زمان صفویه گسترش پیدا کرد. این پل بر روی رودخانه سزار احداث شده‌است و طول پل ۶ در ۱۲۰ متر است که دارای ۶ طاق چشمه می‌باشد که ارتفاع طاق چشمه‌ها به بیش از یک متر می‌رسد. پل تاریخی چالان چولان دارای موج شکن‌هایی در قسمت شمال غربی است. جهت امنیت عابرین از روی پل، دو طرف پل دارای دیواره آجری به ارتفاع ۹۰ سانتی‌متر است. این پل به‌عنوان یکی از آثار ملی ایران به ثبت رسیده‌است. این پل در ۲۰ کیلومتری شهر دورود واقع شده‌است.

گویش‌های لری :

نزدیک‌ترین گویش‌های ایرانی به زبان فارسی هستند. زبان لری همانند زبان فارسی نواده‌ای از زبان پارسی میانه است و واژه‌های آن همانندی بسیاری با فارسی دارد. ریشه زبان‌های ایرانی لری-بختیار مانند زبان فارسی به پارسی میانه (پهلوی ساسانی) و از طریق پارسی میانه به پارسی باستان (زبان هخامنشیان) برمی‌گردد. ویژگی‌های زبان لری نشان می‌دهد که چیرگی زبان‌های ایرانی در منطقه کنونی لرستان در تاریخ باستان از سوی ناحیه پارس صورت گرفته و نه از سوی ناحیه ماد. زبان‌شناسانی دیگر لری را یک پیوستار زبانی از گویش‌های ایرانی جنوب غربی بین گونه‌های فارسی و کردی دانسته‌اند، که میان مردم لر در غرب و جنوب غرب ایران رایج است و خود از سه گویش جدا تشکیل می‌شود که عبارتند از گویش لری فیلی، لری بختیاری و لری جنوبی (کهگیلویه و ممسنی و بویراحمدی) و در دو سوی پیوستار با انواعی از زبان‌های کردی و فارسی شانه به شانه‌است. به عبارت دقیق‌تر این خانواده یک گروه جدا اما مرتبط از چند زیرگروه پیوسته از ایلات و طوایف است، شناخته شده‌ترین این گروه‌ها

عبارتند از فیلی یا لر کوچک و بختیاری، بویراحمد، کهگیلویه، لک و ممسنی (چهار گروه اخیر لر بزرگ را تشکیل می‌دهند). فیلی بیشتر به پیشکوه و پشتکوه تقسیم می‌شود، چند گروه کوچکتر دیگر هم هستند

موسیقی لرستان :

موسیقی لرستان از تنوع و پیشینه‌ای کهن برخوردار است که به دو بخش کلی، موسیقی‌های آوازی (کلامی) و موسیقی‌های سازی تقسیم می‌شود. هم‌اکنون موسیقی لری در قالب ترانه به هفت بخش تقسیم می‌شود. بر اساس کاوش‌های باستان‌شناسی در مناطق لرنشین، تصویری از رقص و پایکوبی بر قطعه‌ای سفالی به دست آمده که قدمت موسیقی در این منطقه را به هزاره چهارم پیش از میلاد مسیح رقم می‌زند. همچنین از آثار و شواهد به دست آمده در این مناطق تصاویری از آلات موسیقی دوران مانند شپیور و تنبور بر روی ظروف نقره وجود دارد که حاکی از رواج موسیقی نزد این قوم در عهد ساسانی است. امروزه نیز برخی از نغمه‌های باستانی در قالب مقامهای موسیقی قومی باقی مانده‌است. موسیقی و ترانه‌های مردم لر معمولاً در میزانهای مرسوم ۲/۴، ۶/۸، ۷/۸ اجرا می‌شوند. همان‌طور که مشاهده می‌شود این وزن‌ها در موسیقی مردم کرد نیز وجود دارند. اما نکته قابل ملاحظه در این میان نحوه اجرای تاکیدها در هر قوم است که باعث تفاوت و ایجاد ویژگی برای هر قوم می‌گردد.

لرستان به لحاظ اقلیم و هواشناسی :

لرستان به لحاظ اقلیم و هواشناسی یک استان چهار فصل است و دارای آب و هوای متنوعی است، این تنوع از شمال به جنوب و از شرق به غرب کاملاً محسوس است. زمستان هنگامی که در شمال لرستان برف و کولاک ادامه دارد قسمت‌های جنوبی آن دارای هوایی مطبوع و بارانی است. اختلاف ثبت شده در شهرهای استان لرستان بین حداکثر و حداقل مطلق دما بیش از ۸۰ درجه سانتیگراد است. حداکثر دمای ثبت شده ۴۷/۴ و حداقل دمای مطلق ثبت شده ۳۵- است.

استان لرستان با بارش میانگین سالانه ۵۵۰ تا ۶۰۰ میلی‌متر بعد از استانهای گیلان و مازندران سومین، استان از نظر بارندگی در کشور است.

به‌طور کلی در استان لرستان سه ناحیه مشخص آب و هوایی دیده می‌شود:

- سرد کوهستانی
- معتدل مرکزی
- گرم جنوبی

استان لرستان یکی از استانهای کوهستانی در غرب ایران است. بیشتر مناطق این استان را کوههای زاگرس پوشانده است. آب و هوای این استان متنوع است و تنوع آب و هوا در آن از شمال شرق به جنوب غرب کاملاً مشهود است. لرستان از شمال با استانهای همدان و مرکزی، از شرق با استان اصفهان، از جنوب با خوزستان و از غرب با استانهای کرمانشاه و ایلام همسایه است. همچنین این استان از طریق باریکه‌ای در سمت جنوب شرقی دارای مرز بسیار کوتاهی با استان چهارمحال و بختیاری است. لرستان ۳۶۳/۰۱ کیلومتر از تهران فاصله دارد

جمعیت استان را طایفه‌ها و تیره‌هایی از اقوام ایرانی لر و لک تشکیل می‌دهند. مردم لرستان به گویش لری بالاگریوه‌ای، لری خرم‌آبادی، لری بختیاری، لری ثلاثی، زبان لکی و فارسی تکلم می‌کنند. محدوده سرزمین‌های لرنشین محدود به استان لرستان نیست و در استان‌های چهارمحال و بختیاری، فارس، اصفهان، کهگیلویه و بویراحمد، بوشهر، خوزستان، همدان، مرکزی و ایلام نیز طایفه‌های گوناگون لر پراکنده‌اند. برخی از مردم لرستان به زبان لکی تکلم می‌کنند. از جمله شهرهایی که مردمانشان به زبان لکی تکلم می‌کنند می‌توان الشتر (سلسله)، نورآباد (دلفان)، فیروزآباد، کوه‌دشت، بیرانشهر (چغلوندی) و شهرستان چگنی (بخش شاه‌یوند، دهستان تشکن و منطقه برآفتاب) را نام برد. این زبان به دلیل «وجود نداشتن یک رسم‌الخط کامل و جامع دانشگاهی و بدون اشکالات آواشناسی، آوا نگاری و زبان‌شناسی» فعلاً در دانشگاه‌ها یا مدارس تدریس نمی‌شود